

Силвиа Стојчић, „Скрнављење аријевске расе“

МА Силвиа Стојчић
Универзитет у Београду
Филозофски факултет
silvia.stojcic@gmail.com

Оригинални научни рад
Original research paper
DOI: 10.5281/zenodo.10899412
примљено / received: 25. 11. 2023.
прихваћено / accepted: 18. 3. 2024.

„Скрнављење аријевске расе“: антисемитске карикатуре у часопису *Der Stürmer*

Апстракт: У овом раду су анализирани антисемитске карикатуре часописа *Јуришник*, на којима је приказано „скрнављење аријевске расе“. Супротстављањем наводно злих Јевреја и недужних припадника немачког народа, пре свега „аријевки“, читаоци овог листа су могли да сазнају на које све начине Јевреји прете опстанку немачког народа. Премда антисемитске карикатуре нису творевина нацизма, бруталност порука које су садржале показује како су кроз овај метод пропаганде нацисти припремали терен за злочине против јеврејског становништва.

Кључне речи: антисемитизам, нацизам, раса, карикатура, *Јуришник*

Увод

Појам пропаганда је у контексту 20. века углавном имао негативно значење. Поготово када се доводио у везу са нацизмом и Трећим Рајхом. Истраживач овог феномена Филип Тејлор упозорио је да се, премда се дефиниција пропаганде мењала кроз историју, иза ове речи увек крила „комуникација идеја са циљем убеђивања људи да мисле и делају на жељени

начин”.¹ Последично, највећу корист од пропаганде имали су људи који су убеђивали.

Предмет истраживања овог рада су антисемитске карикатуре у часопису *Јуришник* (нем. *Der Stürmer*), на којима је приказано „скрнављење аријевске расе”. Власник и уредник часописа Јулијус Штрајхер навео је да је први број по кафићима продавала „права аријевка”, плаве косе и плавих очију, што је одмах донело велику зараду. Први број *Јуришника* објављен је 1923. године у око 2000–3000 примерака², да би после нацистичког доласка на власт постао један од симбола нацистичке расне политике. Захваљујући овом антисемитском часопису читаоци су се упознали са мотивом „скрнављења расе” и другим облицима јеврејске претње, приказаним кроз гротескне карикатуре, што је требало да убеди да је обрачун са Јеврејима неопходан.³ *Јуришник* се сматра главним пропагандним листом и распиривачем мржње према Јеврејима, а пошто је због блискости Штрајхера са режимом имао огроман тираж током целог постојања у периоду 1923–1945. године, као предмет истраживања овог рада смо одабрали карикатуре које су у њему објављене. Карикатурама смо приступили применом традиционалног историјског метода критике извора, како бисмо проучили какве су све поруке нацисти кроз овај часопис хтели да пошаљу немачком народу.

Антисемитске карикатуре, као и антисемитизам, нису творевина нацизма. Прве антисемитске карикатуре настале су у 14. веку⁴, да би се до 15. века прошириле по целој Европи, јављајући се у различитим срединама,

¹ Philip M. Taylor, *Munitions of the Mind: A History of Propaganda from the Ancient World to the Present Era*, 3rd ed. (Manchester: Manchester University Press, 2003), 6.

² Daniel Roos, *Julius Streicher und "Der Stürmer" 1923-1945* (Paderborn: Ferdinand Schöningh, 2014), 19.

³ Исто, 502–4.

⁴ Eduard Fuchs, *Die Juden in der Karikatur: Ein Beitrag zur Kulturgeschichte* (München: Verlag Klaus Guhl, 1921), 2.

приказујући како су одређене групе које су их наручивале желеле да манипулишу јавним мњењем. Зашто су тако дуго успевале да опстану?

Први део одговора лежи у особинама карикатуре као творевине. Када карикатуриста израђује карикатуру то чини на један упрошћен начин, са намером да истакне суштину појаве или ствари коју црта.⁵ Користећи преувеличавање и хумор, он постиже да карикатура оставља тренутан утисак на посматрача, а са циљем да посматрач брзо одгонетне њено значење. Карикатуре не само да су важно сведочанство савремених догађаја и, по потреби, значајно пропагандно оружје, већ су за сваког посматрача, био писмен или не, могућност да разуме поруке које му друштво у којем живи шаље. Други део одговора односи се на антисемитизам као појаву. Историчар Гавин Лангмјур писао је да је „антисемитизам од настанка био заснован на ирационалном поимању Јевреја“.⁶ Последично, карикатуре са антисемитским мотивима играле су значајну улогу у сејању мржње према Јеврејима. Иако су оне крчиле пут ка прогонима, откривале су и одређену дозу страха који је био присутан пре свега међу хришћанским становништвом још од средњег века.⁷

Мотив „скрнављења расе“

Као што пропаганду, карикатуре или антисемитизам нису измислили нацисти, тако они нису ни творци концепта „скрнављења расе“. Праћењем трагова крви у раси, научници су много пре Трећег Рајха изнели тезу да се раса може „оскрнавити“ на два начина: сексуалним односима или трансфузијом крви. Још у Вајмарској републици су се многи еугеничари и расни теоретичари почели плашити дегенерације „аријевског народа“, што је била последица броја погинулих у Првом светском рату, лошег природног прираштаја и броја бракова припадника „аријевске“ са другим расама, пре свега са Јеврејима. То је

⁵ Исто, 92.

⁶ Gavin I. Langmuir, *History, Religion and Antisemitism* (Los Angeles: University of California Press, 1990), 275.

⁷ Fuchs, *нав. дело*, 104-5.

повећало интересовање за проучавање повезаности различитих крвних група са расом.⁸ Ипак, упркос бројним узорцима крви, напори да се установи разлика између крви једне расе и крви друге нису донели жељени научни резултат.⁹

Хитлер је сматрао да је пропаганда ефикасна само ако се састоји од пар кључних тачака које се стереотипним формулацијама изнова понављају док их народ не запамти.¹⁰ Осим што је Јевреје окривио за пораз у Првом светском рату, као и за понижење наметнуто Версајским системом, те и посебно социјалне и економске проблеме Вајмарске републике¹¹, Јевреји су били директна сметња стварању национално-расне заједнице (нем. *Volksgemeinschaft*). Након што је „аријевска раса“ проглашена највишом и најсупериорнијом од свих раса на свету, а њеним главним представницима именовани Немци¹², истакнуто је право немачког народа да њиме, у Немачкој, управљају искључиво Немци. Јеврејин је као „нижи човек“ и јединствен политички субјекат¹³ морао бити уклоњен. По нацистичкој пропаганди, „аријевска раса“ је, да би заштитила себе, морала да искористи сва расположива средства и уништи Јевреје пре него што они униште њу. Сваки грех почињен против расе и крви тумачен је као наследан, са снагом да оконча постојање народа који га почини.¹⁴ Зато је као врховни циљ државе дефинисано очување и напредак расе.¹⁵ Један од главних идеолога, Алфред Розенберг, описао је расу као спољни изглед

⁸ Rachel E. Boaz, *In Search of "Aryan Blood": Serology in Interwar and National Socialist Germany* (Budapest: CEU Press, 2012), 40.

⁹ Исто, 147.

¹⁰ Adolf Hitler, *Moja borba*, prev. Nikola Mijanović (Beograd: Leo Commerce i Begem Comerc, 2019), 98.

¹¹ Hilmar Hoffmann, *The Triumph of Propaganda: Film and National Socialism, 1933–1945*, trans. John A. Broadwin and V.R. Berghahn (Oxford: Berghahn Books, 1996), 88–9.

¹² Marion A. Kaplan, *Between Dignity and Despair: Jewish Life in Nazi Germany* (Oxford: Oxford University Press, 1998), 14.

¹³ Jeffrey Herf, *The Jewish Enemy: Nazi Propaganda during World War II and The Holocaust* (Cambridge, Ma: Harvard University Press, 2008), 265.

¹⁴ Hitler, *нав. дело*, 131.

¹⁵ Исто, 188.

човекове душе, због чега је свака раса била другачија.¹⁶ Немачка „аријевска“ раса је у његовом делу *Мит о 20. веку* називана и нордијском, а од припадница ове расе је зависила слобода и продужетак њеног постојања. Пошто је држава нужно творевина мушкараца, Розенберг је писао да је „најсветији и најбитнији задатак сваке жене да одржи чистоту расе“.¹⁷ Не изненађује да је жена из овог разлога била главни лик већине антисемитских карикатура. Исто тако, начин на који су Јевреји приказивани био је, по нацистичким схватањима, одраз њихове непријатељске душе.

Историчар Емилио Ђентиле је у анализи фашизма као феномена употребио појам „сакрализација политике“, под којим је подразумевао додељивање статуса светости неком ентитету. У случају нацизма деификована је „аријевска“ раса, а симболи нацистичке „религије“ били су култ крви, мржња према Јеврејима и идолизација фирера.¹⁸ Као и друге бројне религије, и ова нацистичка је имала своје симболе, ритуале и митове, које је пропагирала својим верницима, да би тиме обликовала њихов поглед на свет. Ипак, најважнија лекција коју је немачки народ морао да научи из пропаганде била је: Како препознати непријатеља?

Погледом на карикатуре у *Јуришнику* прво се уочава појава Јеврејина, мушкарца, карактеристичног изгледа. Он има браду, коју му религија налаже да носи, ружан је, дебео, што дугује свом угодном животу, и има упечатљив велики кукасти „јеврејски нос“. Осим што преувеличавање носа треба да изазове подсмех, он осликава и карактер.¹⁹ Према ауторима карикатура Јеврејин је одважан, подмукао, грамзив и прорачунат. Он је често склон ласкању, спреман да обмане лажним обећањима, убеди, изврши утицај, поготово у

¹⁶ Alfred Rosenberg, *Der Mythos des 20. Jahrhunderts: eine Wertung der seelisch-geistigen Gestaltenkämpfe unserer Zeit* (München: Hoheneichen Verlag, 1942), 116.

¹⁷ Исто, 511.

¹⁸ Emilio Gentile, *Politics as Religion*, trans. by George Staunton (Princeton: Princeton University Press, 2006), 36-7.

¹⁹ Fuchs, *нав. дело*, 163.

комуникацији са женама.²⁰ Ако буде одбијен, постаје насилан и насрће на слабе, поново најпре на жене. Тако показује да се у њему крије нешто мрачно и претеће, те га карикатуристе понекад сликају и као звер, чија канџа²¹ граби ка жртви.

За Јеврејина су се од 14. века везивали еротски мотиви. Приписивала им се снажна и бескрупулозна чулност²², а приговарало им се да за своје задовољење бирају најчешће хришћанке. Нацистичка пропаганда је и овај мотив прихватила и упозоравала да Јевреји скрнавe немачке девојке са циљем „скрнављења немачке расе“.²³

Мотив „скрнављења расе“ се у карикатурама јављао на два начина. Разлика је била у полу особе, којој се кривица за тај чин приписивала.

Грешник је био Јеврејин. Најупечатљивији приказ њега као кривца је једна карикатура настала 1939. године²⁴, где је приказан Јеврејин као змија, која намерава да угризе „аријевску“ девојку. Угриз је само метафора за „прави“ грех—тровање девојчине крви. Нацистички расни теоретичари сматрали су да жена сексуалним односима са Јеврејима апсорбује његову душу и тиме трајно трује своју крв. Сматрали су да после таквог односа она није могла да роди „чисто аријевску“ децу, чак и ако би се удала за „аријевца“.²⁵ Ако би затруднела,

²⁰ Карикатура #1, на којој Јеврејин нуди „аријевки“ бољи живот у иностранству (види „Der Kontakt“, у: *Der Stürmer*, јул 1935. године, <http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/07.July-1935-04.jpg>, новембар 2023. године).

²¹ Карикатура #2, на којој монструозна канџа посеже за „аријевком“. Натпис упозорава да ако се Јеврејима не вежу руке, увек ће пронаћи следећу жртву (види „Die Judenkralle“, у: *Der Stürmer*, август 1935, <http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/08.Aug-1935-03.jpg>, новембар 2023. године).

²² Fuchs, *нав. дело*, 290.

²³ Види "Aufklärungs- und Redner-Informationsmaterial für Reichspropagandaleitung der NSDAP", Lieferung 21 (September 1935), у German Propaganda Archive, <http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/rim3.htm>, новембар 2023. године.

²⁴ Карикатура #3, на којој се змија са Давидовим звездама спрема да угризе „аријевку“, приковану за Талмуд. Натпис сугерише да се у Талмуду крију мотиви за такво понашање (види „Satanschlange Juda“, у: *Der Stürmer*, Nr 23, јун 1939, <http://der-stuermer.org/pictures/dersturmer99.jpg>, новембар 2023. године).

²⁵ Jo Fox, *Filming Women in the Third Reich* (Oxford: Berg, 2000), 163.

рађала би дете које у себи има јеврејску душу, а као што карикатура са називом „клетва у крви“²⁶ указује, то дете би неминовно израсло у Јеврејина.

Грешница је била жена, јер су оне као фундаментално репродуктивне²⁷, одговорне за стварање прихватљивог потомства.²⁸ Жена која је свесна своје улоге у друштву требало је да одбије брак са Јеврејином који би упрљао њену крв. Насупрот њој налазила се жена која је пала, допустила је да ју контролишу емоције и показала недостатак политичке и расне свести.²⁹ Таква жена би према једној карикатури са сузама у очима и вечним кајањем била осуђена да хода у „легији скрнавитељки“³⁰, крива што је трајно уништила себе и своје будуће потомство.

Нацистичка пропаганда је као меру за спречавање „пропадања немачког народа“ представила увођење расних закона, од којих су најзначајнији Нирнбершки расни закони из 1935. године. Забрана мешовитих бракова и регулисање ванбрачних односа Јевреја и Немаца представљени су у овим законима као борба против „тровања расе“. Фрустрирани Јевреји из карикатуре под насловом „заштита расе“³¹ нису смели више да раздвајају оно што је божијом (а заправо државном) вољом спојено— двоје младих „аријеваца“.

²⁶ Карикатура #4, на којој три Јеврејина посматрају бебу, са натписом да свака јеврејска беба одрасте да буде Јеврејин (види “Der Fluch im Blut”, у: *Der Stürmer*, Nr 34, новембар 1934, German Propaganda Archive, <http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/images/sturmer/ds34-45.jpg> новембар 2023. године).

²⁷ Jill Stephenson, *Women in Nazi Society* (London, 1975), 9.

²⁸ Фох, *нав. дело*, 164.

²⁹ Исто, 208.

³⁰ Карикатура #5, на којој Јеврејин посипа новцем колону очајних „аријевки“. Са десне стране седи полугола „аријевка“, погнуте главе. Натпис нам говори да су овим женама затроване душе, заражена крв и да у утробама носе несрећу (види “Legion der Schande”, у: *Der Stürmer*, Nr 37, август 1935, у German Propaganda Archive, <http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/images/sturmer/ds16a.jpg>, новембар 2023. године).

³¹ Карикатура #6, на којима расни закони раздвајају са леве стране „аријевски“ пар, са десне три Јеврејина. Саветује се да оно што је Бог раздвојио човек не треба да проба да споји опет (види “Rassenschutz”, у: *Der Stürmer*, јун 1938, <http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/06.June-1938-02.jpg>, новембар 2023. године).

Као што смо раније споменули, сексуални односи нису виђени као једини метод тровања крви. Велики број Јевреја бавио се медицином. Иако су антисемити у статистици о бројности Јевреја у тој струци за време Трећег Рајха претеривали³², нацисти су нарочито радо у карикатурама нападали јеврејске лекаре.

Тврдили су да се Јеврејин најрадије бавио педијатријом, менталним, кожним и венеричним болестима и гинекологијом, са подмуклом намером³³ „тровања аријевске расе“. Пошто је у педијатрији лечио децу, могао је у њих да убризгава своје идеје³⁴, усмеравајући их у за њега жељеном правцу. Посебно је пак уживао у гинекологији где је имао прилику да физички и духовно злоставља своје пацијенткиње. Тако је своју професију користио као маску иза које је са уживањем задовољавао себе³⁵, а уништавао немачку расу.

Мотив крвне жртве

Осим што су оптуживани да ради своје исхране брутално убијају животиње, против Јевреја су кроз историју изношене и оптужбе религијске природе. У хришћанским срединама оптуживани су за убиство Христа и осуђивани за Аврамов покушај убиства сопственог сина, чиме је нападана сама њихова религија. У нацистичким карикатурама се отишло корак даље, па су

³² Herf, *нав. дело*, 36.

³³ Види "Aufklärungs- und Redner-Informationsmaterial...", Lieferung 23 (November 1935), у German Propaganda Archive, <http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/rim3.htm>, новембар 2023. године.

³⁴ Карикатура #7, на којој јеврејски педијатар вакцинише „аријевско“ дете. Натпис упозорава да се мало шта доброг може добити од отрова или Јевреја, чиме се они изједначавају (види "Die Impfung", у: *Der Stürmer*, фебруар 1932, <http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/02.Feb-1932-01.jpg>, новембар 2023. године).

³⁵ Карикатура #8, на којој јеврејски лекар посматра „аријевку“ која лежи у ординацији затворених очију. У натпису он закључује да ту професију има зато што су не-Јевреји ставили своје животе у његове руке. Осим тога на карикатури се налази цитат из Хитлеровог дела *Моја борба*, у којем он позива да се сви који желе опстанак немачког народа супротставе ограничењима рађања нових „аријеваца“. Једно такво ограничење били су Јевреји (види "Wer für den Stürmer kämpft, kämpft für sein Volk", у: *The Stürmer Brochure*, 1935, German Propaganda: An Archive of Antisemitic Publications from 1930–1945,

<https://germanpropaganda.org/sturmer-brochure/>, новембар 2023. године).

оптуживани и да приносе људске жртве. Неретко су приказивани како са великим бодежом проливају крв недужних тако што им прережу гркљан, уз оптужбу да тиме желе да задовоље свог бога. Али ту се није стало, те су Јевреји приказивани и како у тајним ритуалима жртвују младе девојке и децу, будућност немачког народа.³⁶ Бруталност карикатура са мотивом крвне жртве имала је за циљ да јудаизам представи као религију зла, у којој верници поштују божанство жедно људске крви, али и да покаже како Јевреји нису презали од убиства да би уништили немачки народ. Против оваквог зла карикатуре су саветовале оштре борбене мере.

Јеврејка

У досадашњем излагању главни ликови у антисемитским карикатурама били су са једне стране Јеврејин, са друге жена и деца „аријевске“ крви. Међутим, понекад се у карикатурама појављивала и Јеврејка. Њен лик увек је наликовао лику мушкарца³⁷, са једнако ружним цртама лица и телом изобличеним од дебљине. И она је богата, о чему сведочи њен драгоцен накит, и није ништа мање злокобна³⁸ од мушкараца, на шта указује њен јеврејски нос. Тиме се хтело доказати да она није била ништа мање опасна.

Јеврејке су углавном биле незапослене, старале су се о кући и деци. Тек када је режим почео да прогони њихове мужеве, да им уништава каријере и изворе прихода, оне су биле принуђене да се активирају и да траже запослење, јер се сада на њиховим плећима налазио терет издржавања породице. После

³⁶ Карикатура #9, на којој се види како Јевреји скупљају крв „аријевских“ жена и деце, приказаних са пререзаним гркљанима, што натпис сугерише да је вековима стара традиција (види „Judenopfer“, у: *Der Stürmer*, мај 1934, <http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/05.May-1934-01.jpg>, новембар 2023. године).

³⁷ Kaplan, *нав. дело*, 15.

³⁸ Карикатура #10, на којој неколико Јеврејки завирују у колица са бебом једне „аријевке“. Натпис нам поручује да оне само погледом на бебу препознају да је дете јеврејске расе, иако се дететов предак покрстио. Закључак је да се раса променом вере не може променити (види „Der Jude siegt mit der Lüge und stirbt mit der Wahrheit“, у: *The Stürmer Brochure*, 1935, German Propaganda: An Archive of Antisemitic Publications from 1930–1945, <https://germanpropaganda.org/sturmer-brochure/>, новембар 2023. године).

Кристалне ноћи 1938. године, део жена преклињао је своје мужеве да напусте Немачку и оду у емиграцију.³⁹ Њихов положај у нацистичкој Немачкој био је тежи од положаја „аријевских” жена, јер су се на сваком кораку суочавале са антисемитизмом. Нису успевале да нађу и задрже посао. Морале су стално да траже продавницу у којој би продавац био вољан да им прода храну. Када су им мужеве били хапшени или одвођени, морале су да моле за њихово ослобођење.

Ипак, најгоре је било то што су морале да гледају своју децу како пате у школама, да им објашњавају зашто бивају изолована⁴⁰, зашто не могу да иду на заједничке излете, да пливају у истом базену као и њихови вршњаци, или зашто морају да седе у одвојеним клупама и упркос труду никад не добијају највише оцене. Оне су морале да им траже нове школе када су бивали избачени из старих. На крају, оно што им је најтеже падало, морале су да се одвајају од своје деце и шаљу их ван земље⁴¹, у нади да ће у иностранству имати боље и праведније услове за живот.

Закључак

Из анализе у раду споменутих мотива је уочљиво да су карикатуре биле нацистичко оруђе за дехуманизацију јеврејског становништва. Јеврејима су приписиване најгоре људске особине. Њихов изглед је константно исмеван. Критиковани су њихов финансијски статус и ангажовање у друштву и култури. Демонизована је њихова религија. Приказ Јевреја као змије отровнице која дави и трује сва друштва у којима су вековима, негде мање, а негде више успешно, покушавали да се интегришу, није био случајан. Змија је коришћена у значењу симбола зла, као што је то био случај у хришћанству. Лангмјур је објаснио да су хришћани у средњовековној Европи Јевреје пре свега оптуживали за ритуалну

³⁹ Карпан, *нав. дело*, 10.

⁴⁰ Исто, 95.

⁴¹ Исто, 116.

круцификацију хришћанске деце, коришћење људске крви и меса у ритуалне сврхе и ширење куге.⁴² Нацисти су списак оптужби према Јеврејима преузели од ових хришћанских стереотипа⁴³ и допунили. Њихов циљ био је да немачком народу представе „истину о Јеврејима“, која је само нацистима била видљива.

Нацистичка „истина“ персонификована је као млада плавокоса девојка из карикатуре под насловом „*лаж и истина*“.⁴⁴ Она је гола, савршена у сваком смислу и видљива за свакога ко је спреман да погледа. Истовремено, она је загледана у свој одраз у ручном огледалу, јер је сама себи довољна. Ипак, у друштву Вајмарске републике она је била сакривена и омрзнута. У том друштву господарила је једна „друга истина“, којој су потребни шминка и провокативна одећа да би сакрила своју праву природу. Одговор на питање каква је њена права природа пружа, поново, једна змија обавијена око њених ногу која на глави, као круну, носи Давидову звезду.

У пропаганди нацистима није било довољно само да оптужују ту наводну „другу истину“. Било је неопходно да се против ње боре. А једно од оправдања за ту борбу пружили су кроз карикатуре Штрајхер и његов лист *Јуришник*⁴⁵ закључком да, пошто се главни непријатељ - Јеврејин - не устеже да напада жене немачке крви, мајке нације, онда држава мора све да учини да би заштитила своје људе, своју крв и своју расу.

Штрајхер је осуђен и погубљен октобра 1946. године у Нирнбергу, због злочина против човечности и употребе реторике о крви у антисемитској пропаганди током постојања његовог листа, за који је наведено да је вршио „пропаганду смрти“. Пропагандне поруке које су ширене у часопису *Јуришник* судије су оцениле вредним смртне пресуде, иако ово није било званично гласило

⁴² Langmuir, *нав. дело*, 301-2.

⁴³ Исто, 342.

⁴⁴ Карикатура #11, „Lüge und Wahrheit“, у: *Der Stürmer*, мај 1937,

<http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/05.May-1937-14.jpg>, новембар 2023. године.

⁴⁵ Fox, *нав. дело*, 164.

нацистичког режима.⁴⁶ Да бисмо додатно истакли опасност пропаганде са којом су се читаоци овог листа сусретали, присетили смо се теоријског приступа геноциду британског историчара Аристотела Калиса. Он је геноцид дефинисао као последицу две лиценце: лиценце за мржњу и лиценце за убијање. Док је прва лиценца настајала дугим процесом, где су масе припремане кроз идеологију да мрзе „друге“ чланове друштва, друга је настајала као краткорочно решење те мржње, где је друштву дата дозвола да „друге“ елиминише.⁴⁷ Овим је послата порука да је насиље исправан метод за обрачун са „другима“. Премда карикатура није могла да убије, њен злочин огледао се у стварању слике непријатеља и припремању терена за елиминацију истог у главама оних који би ју видели.

Библиографија

Извори

Der Stürmer <https://der-stuermer.org> приступљено новембра 2023.

German Propaganda Archive. "Aufklärungs- und Redner-Informationsmaterial für Reichspropagandaleitung der NSDAP". Приступљено новембра 2023. године. <http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/rim3.htm>.

Литература

Boaz, Rachel E. *In Search of "Aryan Blood": Serology in Interwar and National Socialist Germany*. Budapest: CEU Press, 2012.

Fox, Jo. *Filming Women in the Third Reich*. Oxford: Berg, 2000.

Fuchs, Eduard. *Die Juden in der Karikatur: Ein Beitrag zur Kulturgeschichte*. München: Verlag Klaus Guhl, 1921.

Gentile, Emilio. *Politics as Religion*. Translated by George Staunton. Princeton: Princeton University Press, 2006.

Herf, Jeffrey. *The Jewish Enemy: Nazi Propaganda during World War II and The Holocaust*. Cambridge, Ma: Harvard University Press, 2008.

⁴⁶ Boaz, *нав. дело*, 233.

⁴⁷ Aristotle Kallis, *Genocide and Fascism: The Eliminationist Drive in Fascist Europe* (London: Routledge, 2009), 115.

Силвиа Стојчић, „Скрнављење аријевске расе“

Hitler, Adolf. *Moja borba*. Prevod Nikola Mijanović. Beograd: Leo Commerce i Begen Comerc, 2019.

Hoffmann, Hilmar. *The Triumph of Propaganda: Film and National Socialism, 1933-1945*. Translated by John A. Broadwin and V.R. Berghahn. Oxford: Berghahn Books, 1996.

Kallis, Aristotle. *Genocide and Fascism: The Eliminationist Drive in Fascist Europe*. London: Routledge, 2009.

Kaplan, Marion A. *Between Dignity and Despair: Jewish Life in Nazi Germany*. Oxford: Oxford University Press, 1998.

Langmuir, Gavin I. *History, Religion and Antisemitism*. Los Angeles: University of California Press, 1990.

Rosenberg, Alfred. *Der Mythos des 20. Jahrhunderts: eine Wertung der seelisch-geistigen Gestaltenkämpfe unserer Zeit*. München: Hoheneichen Verlag, 1942.

Roos, Daniel. *Julius Streicher und "Der Stürmer" 1923–1945*. Paderborn: Ferdinand Schöningh, 2014.

Stephenson, Jill. *Women in Nazi Society*. London, 1975.

Taylor, Philip M. *Munitions of the Mind: A History of Propaganda from the Ancient World to the Present Era*. 3rd ed. Manchester: Manchester University Press, 2003.

Илустрације

SHOWN IN "DER STÜRMER", July 1935
THE CONTACT

Der Kontakt

Aber Mädchen, wie fallen sie das bloß in diesem Saffladen aus. Seh'n sie, ich bin ä guter Kerl und wenn sie Vertrauen zu mir haben, können sie durch meine Protektion ä fabelhafte Stellung in Obersee kriegen

**But kiddo, how can you put up with this in this dump.
Go away, I am a nice guy and if you trust me,
with my protection you can get a fabulous position overseas**

Карикатура #1, "Der Kontakt". Der Stürmer, јул 1935. године.

<http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/07.July-1935-04.jpg>
ноембра 2023. године.

приступљено

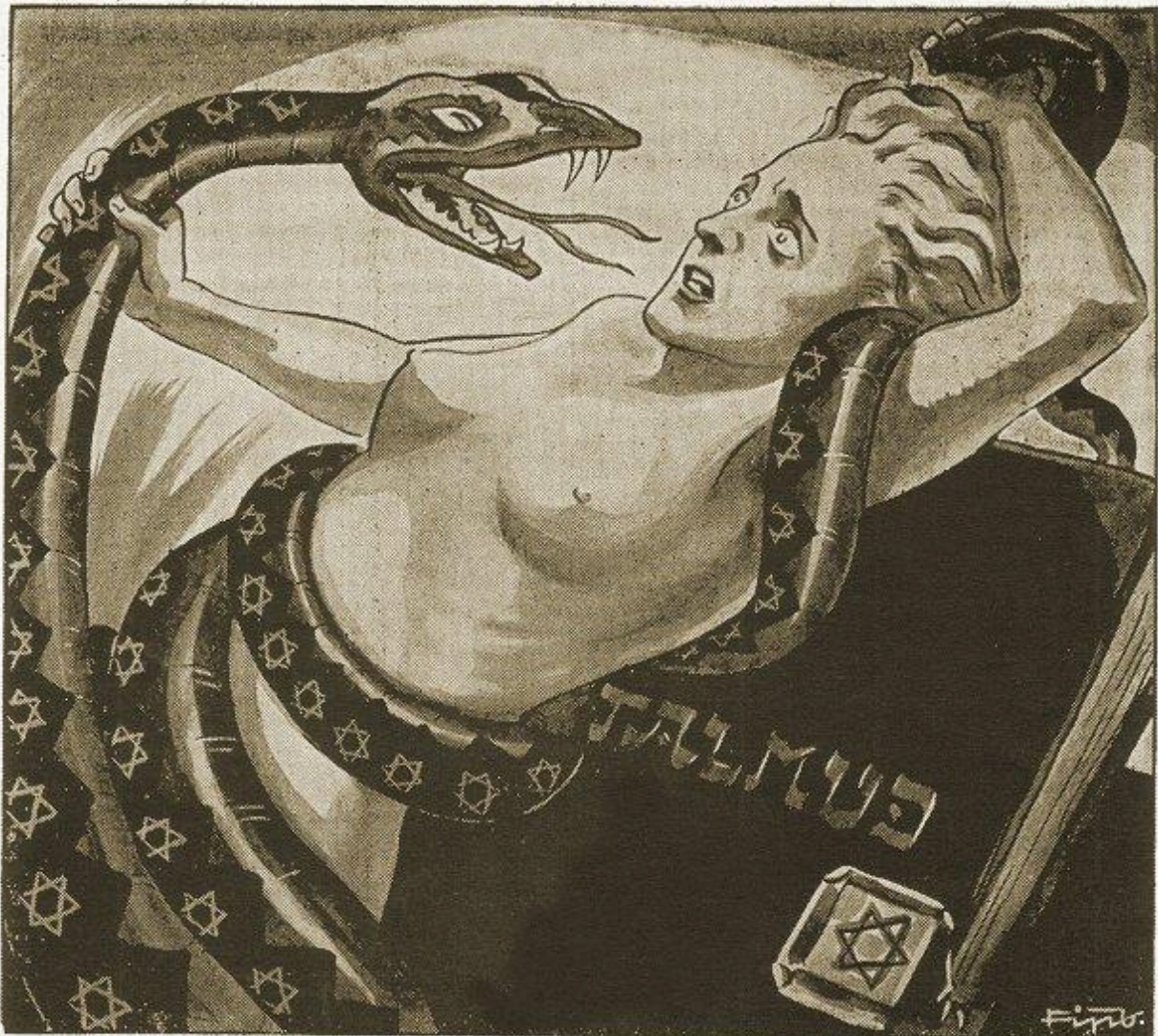

Карикатура #2, "Die Judenkrallen". Der Stürmer, август 1935.

<http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/08.Aug-1935-03.jpg> приступљено новембра
2023. године.

"Der Stürmer", 17. Jhrg., Nr. 23/Juni 1939

Satanschlange Juda

Hinterlistig, giftgezähnt, ist die Schlange es gewöhnt,
Aus des Talmuds finster'n Gründen, um das Opfer sich zu winden

Карикатура #3, "Satanschlange Juda". Der Stürmer, Nr 23, јун 1939.

<http://der-stuermer.org/pictures/dersturmer99.jpg> приступљено новембра 2023. године.

Карикатура #4, "Der Fluch im Blut". Der Stürmer, Nr 34, новембар 1934. German Propaganda

Archive.<http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/images/sturmer/ds34-45.jpg>
приступљено новембра 2023. године.

Карикатура #5, "Legion der Schande". Der Stürmer, Nr 37, август 1935. German Propaganda

Archive. <http://research.calvin.edu/german-propaganda-archive/images/sturmer/ds16a.jpg>

приступљено новембра 2023. године.

SHOWN IN "DER STÜRMER", Juny 1938
PROTECTION OF THE RACES

Rassenschutz

**Was Gott zusammengefügt, soll der Mensch nicht trennen,
Was er geschieden, nicht zusammenmanschen!**

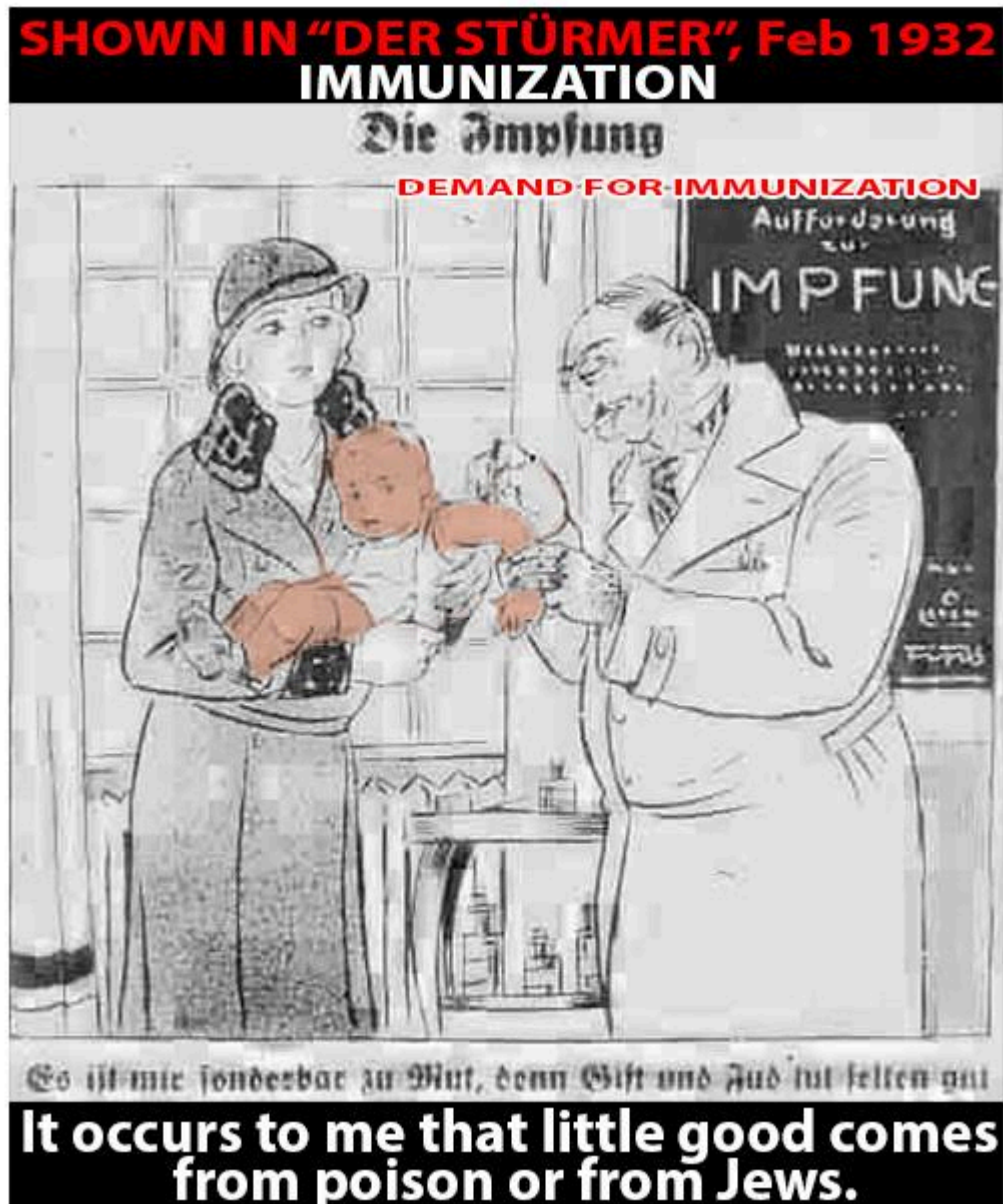
**The man shouldn't divide that which God unites,
and shouldn't mess together that which he has separated**

Карикатура #6, "Rassenschutz". Der Stürmer, јун 1938.

<http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/06.June-1938-02.jpg>

приступљено новембра

2023. године.

Карикатура #7, “Die Impfung”. Der Stürmer, фебруар 1932.
<http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/02.Feb-1932-01.jpg> приступљено новембра
2023. године.

**Wer für den Stürmer kämpft,
kämpft für sein Volk!**

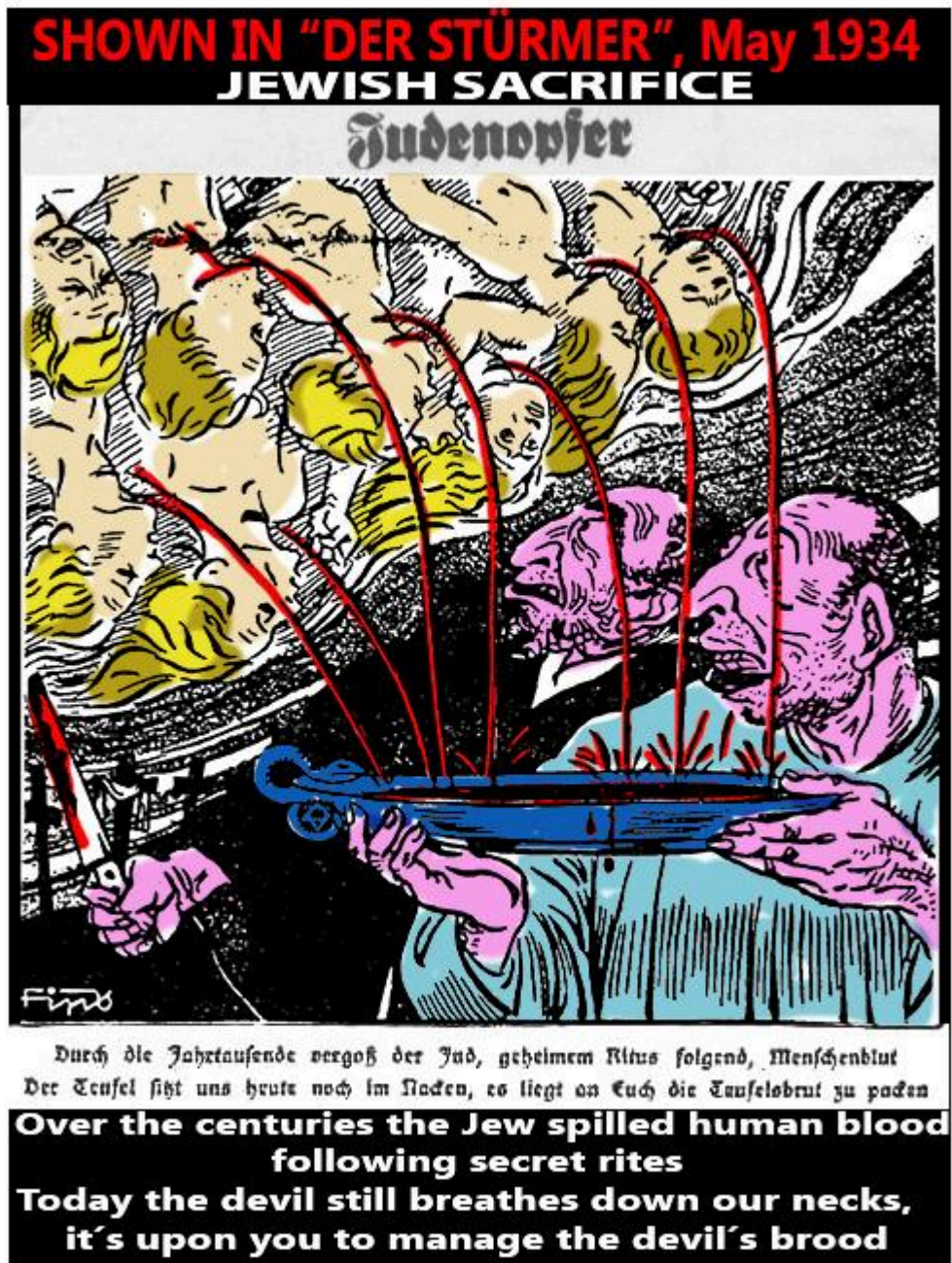
**Wozu haben mer die Berufe, daß die Gajims sind in unsere
Hand gegeben**

**Wer dem deutschen Volke das Dasein sichern will auf dem Wege einer Selbst-
beschränkung seiner Vermehrung, raubt ihm damit die Zukunft.**

(Adolf Hitler: „Mein Kampf“)

Карикатура #8, “Wer für den Stürmer kämpft, kämpft für sein Volk”. The Stürmer Brochure, 1935. German Propaganda: An Archive of Antisemitic Publications from 1930–1945.

<https://germanpropaganda1930to1945.files.wordpress.com/2013/12/stmrad06.png>
приступљено новембра 2023. године.

Карикатура #9, "Judenopfer". Der Stürmer, мај 1934.

<http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/05.May-1934-01.jpg> приступљено новембра 2023. године.

Der Jude siegt mit der Lüge und stirbt mit der Wahrheit

Gott was is es for ä hübscher Bursch - ganz der Papa - das wird
ämal ä echter Jud - dem sieht mer's nicht an, daß sich schon sein Groß-
papa hat taufen lassen - der kann sei Rasse nicht verleugnen

Wer nicht gute Rasse ist auf dieser Welt, ist Spreu.

(Adolf Hitler: „Mein Kampf“)

Карикатура #10, „Der Jude siegt mit der Lüge und stirbt mit der Wahrheit“. The Stürmer
Brochure, 1935. German Propaganda.

<https://germanpropaganda.org/sturmer-brochure/> приступљено новембра 2023. године.

SHOWN IN "DER STÜRMER", May 1937
LIE AND TRUTH
Lüge und Wahrheit

Die nackte Wahrheit ist verhasst Nur alles Schein und Lug und Trug,
Dort, wo von Judengeist erfasst Doch Wahrheit bleibt sich selbst genug

The naked truth is hated
Only just sham, lies and deception
wherever the Jewish spirit prevails
but the truth remains sufficient unto herself

Карикатура #11, "Lüge und Wahrheit". Der Stürmer, maj 1937.

<http://der-stuermer.org/karikaturen-1925-44/05.May-1937-14.jpg> приступљено новембра
2023. године.

Силвиа Стојчић, „Скрнављење аријевске расе“

Silvia Stojčić, MA

PhD Candidate

University of Belgrade,

Faculty of Philosophy

silvia.stojcic@gmail.com

“Defilement of the Aryan Race”: Anti-Semitic Caricatures in the Magazine *Der Stürmer*

Antisemitism and antisemitic caricatures did not originate with Nazism but became instrumental propaganda tools employed by the Nazis, particularly following the establishment of their regime in 1933. The primary objective was to condition the public for the eventual elimination of the perceived Jewish threat. The Stormtrooper (*Der Stürmer*), a publication active from 1923 to 1945, featured caricatures portraying the Jewish enemy with stereotypical traits indicative of malevolence and intentions to destroy the “superior Aryan” German race. Simultaneously, “Aryan” women were predominantly depicted as victims. The implicit message conveyed was unmistakable: the Jewish enemy would persist until “Aryan” women and children, the vulnerable yet crucial segments of the German nation, essential for its continuity, were annihilated. Consequently, these caricatures advocated for racial laws as measures to combat the perceived threat. While caricatures may not physically harm individuals, they significantly contributed to ingraining a hostile image of the enemy, constituting a form of hate speech in the minds of those exposed to them.

Key words: Antisemitism, Nazism, race, caricature, *The Stormtrooper*